

6.3 Sakmės kūrimas

Kaip sukurti sakmę?

Kas yra sakmė?

Sakmė – pasakojamosios tautosakos mažos apimties fantastinis kūrinys, kuriame aiškinama pasaulio ir gamtos reiškinių kilmė, vaizduojamas žmogaus susidūrimas su mitologinėmis būtybėmis.

Koks yra vaizduojamas sakmių pasaulis?

Sakmės ne tik aiškina, kaip ir kodėl atsirado įvairūs gamtos reiškiniai, gyvūnai, augalai, bet ir vertina, smerkia nedorumą, ydas. Bausmės susilaukia per daug smalsūs, nekantrūs, išdidūs veikėjai. Sakmę sudaro vienas ar keli įvykiai. Jų priešastys įvairios: vienur – ginčas ar varžybos tarp būtybių ar gyvūnų, kitur – skundas, pyktis, apgaulė, žala, melas.

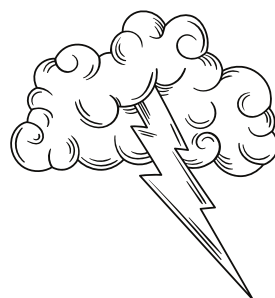
Kokia yra sakmės pabaiga?

Sakmės pabaiga visada yra reikšminga. Ja visad pabrėžiama tai, kas vyko. Baigiama apibrėžiamaisiais žodžiais: nuo to laiko, ir po šiai dienai, ir dabar, už tai... Šitaip supinta fantastinė istorija su tikrovišku aiškinimu daro įspūdį skaitytojui.

Kokie yra sakmių veikėjai?

Sakmėse susiduriama su įvairiais veikėjais. Tai paukščiai ir žvėrys, medžiai, paprasti žmonės ir šventieji, dievybės ir velniai. Iš visų lietuvių mitinių būtybių populiariausi – velnias ir Perkūnas. Mitinėse sakmėse velnias daugiaveidis, mėgstantis linksmybes ir muziką, gundytojas, pasiryžęs už žmogaus sielą atiduoti bet ką.

Pagal „Visuotinę lietuvių enciklopediją“

6.3 Sakmės kūrimas

Kaip sukurti sakmę?

- Sugalvokite kokį nors nepaprastą nutikimą;
- Pradėkite sakmę šiais žodžiais: **seniau..., kartą..., kai..., kada labai seniai..., kartą buvo...;**
- nurodykite mitologinėms sakmėms būdingą vietą (kalnas, miškas, senas namas, ežero pakrantė), laiką (vakaras, vidurnaktis, ankstus rytas – kai gaidžiai giedojo);
- Pasakokite nutikimą taip, kad atsirastų įtampa, būtų įdomu;
- Nepamirškite apibendrinti (**todėl ir atsirado..., nuo tada jis tapo..., ir dabar...**).

1. Perskaitykite dvi lietuvių mitologines sakmes.

2. Aptarkite veikėjus, laiką ir vietą.

3. Sukurkite savo sakmę.

Velnius Perkūno skolininkas

Labai seniai velnias pasiskolino iš Perkūno pinigų. Bet kai Perkūnas pareikalavo gražinti skolą, velnias susijuokė ir pabėgo. Nuo to karto Perkūnas labai supyko ant velnio ir ėmė jį visur persekioti. Kur tik pamato velnią, ten ir trenkia. Velnias, bijodamas Perkūno, nori pasislėpti ir lenda į trobas, gyvulius, žmogui į drabužius, bet Perkūnas jį visur pastebi ir nutrenkia. Kai Perkūnas nutrenkia medį, uždega trobesį arba užmuša žmogų, gyvulį, tada sakoma, kad ten buvo pasislėpęs velnias.

Laumių dovanos

Viena moteris žinojo, kad jų pirtin ateina laumės praustis. „Tai ką gi, tegul prausias, – galvoja, – juk ir jos šiokie tokie sutvėrimai.“ Ir vis, kada tik pirtį kūrendavo, palikdavo laumėms karšto vandens. Dar ir vantų padėdavo. Laumės, matyt, suprato, kad visa tai joms tyčia. Ir atsilygino tai moteriškai. Ta moteris pradėjo rast palikta pirtytai drobės stuomenį, tai rankoves, tai rankšluostį – ir vis tokio darbo, kad net miela žiūrėti!

Pagal www.saltiniai.info

Sakmé

A series of horizontal lines for writing, consisting of 20 evenly spaced lines across the page.

